

DIÀLEG PARLAMENTARI EUROMEDITERRANI DES D'UNA PERSPECTIVA REGIONAL

Nàpols, 5 de juliol de 2007

Signore e signori,

la regione mediterranea, culla di grandi e piccole civiltà dell'umanità, costituisce un ricco mosaico di culture, popoli e nazioni che cercano di convivere in pace e progresso nelle sue coste, promovendo progetti comuni senza rinunciare né alla propria identità, né ai vincoli che ha intessuto la storia.

Sono vincoli questi che, spesso, sfuggono dalle frontiere amministrative che alza l'uomo. È questo il caso, per esempio, della lingua. La lingua propria della Catalogna, lingua che utilizza il Parlamento di Catalogna per dibattere, per legiferare, continua a non essere riconosciuta pienamente dall'UE come lingua ufficiale.

Una lingua che è parlata da più di 10 milioni di europei, in Catalogna, nelle Isole Baleari, nella Comunità valenciana, nel sud della Francia (Pirenei Orientali), e anche ad Alghero, nel nord-est della Sardegna, oltre ad essere la lingua ufficiale dello Stato di Andorra. Una lingua, che però ci è impedito di usare con normalità del Parlamento Europeo.

Bene, si dice che bisogna cominciare a parlare a partire da quello che ciascuno è; perché è parlando che la gente si capisce, che i popoli si capiscono (ed è anche come ci capiamo noi rappresentanti politici), e non c'è niente di meglio che farlo in libertà e nel rispetto delle diverse identità che convivono nel mondo.

Senyores, senyors,

*bressol de grans i petites civilitzacions de la humanitat, la **regió mediterrània** constitueix un ric mosaic de cultures, pobles i nacions que cerquen conviure en pau i progrés a la seva ribera, impulsant projectes comuns sense renunciar ni a la seva identitat, ni als vincles que ha anat teixint la història.*

Vincles aquests que, sovint, escapen de les fronteres administratives que aixeca l'home. És el cas, per exemple, de la llengua. La llengua pròpia de Catalunya, la que utilitza el Parlament de Catalunya per a debatre, per a legislar, continua sense ser plenament reconeguda com a idioma oficial de la Unió Europea.

Una llengua que parlem més de deu milions d'europaus, a Catalunya, a les Illes Balears, a la Comunitat Valenciana, al sud de França (Pirineus Orientals), i fins i tot a l'Alguer, al nord-oest de l'illa de Sardenya, a més de ser l'idioma oficial de l'Estat d'Andorra. Una llengua, però, que encara se'ns impedeix usar amb normalitat al Parlament Europeu.

Bé, diuen que cal començar parlant des d'allò que cadascú és; perquè és parlant que la gent s'entén, que els pobles s'entenen (fins i tot és com ens entenem els representants polítics), i res no és millor que fer-ho amb llibertat i respecte a les diferents identitats que conviuen al món.

(en català)

Per això, i aprofitant les possibilitats tècniques dels nostres temps, continuaré la resta de la meva intervenció expressant-me en la meua llengua, el català, sense que això suposi cap obstacle perquè vostès entenguin i compreguin el meu missatge amb la mateixa facilitat que quan els he parlat en la bella i rica llengua italiana.

I el que alguns poden veure com a anècdota, el tema de la llengua, no deixa de ser en si mateix una metàfora de l'Europa real, la que va més enllà de l'estructura politicoadministrativa de la Unió Europea i dels estats que la componen.

Perquè igual que succeeix amb el mateix procés de desenvolupament i construcció europea, el diàleg euromediterrani necessita tenir en compte les múltiples realitats regionals, subregionals i locals que configuren la xarxa de xarxes que és Europa; fugir de la rigidesa burocràtica de les grans estructures imposades, treballar amb les realitats de les persones, els pobles i els territoris.

Des de fa anys la Unió Europea mira a l'est, escenari de les darreres ampliacions, però també al sud, a la regió mediterrània.

De fet, en aquest espai anomenat Euromediterrània, de més de 250 milions d'habitants, es troba el present i el futur de la mateixa Europa, s'hi troba la resposta a grans reptes comuns.

És aquest l'escenari fonamental de grans conflictes d'inestabilitat, és on neixen les arrels del problema terrorista, i, per tant, és escenari vital en la recerca de la pau; és també espai de grans fonts de recursos energètics tradicionals, i de l'origen dels grans moviments migratoris.

Tres grans reptes, doncs, que determinen l'estabilitat i el progrés comú: pau, recursos energètics i moviments migratoris.

Sense tenir en compte que les interdependències del món global el converteixen també en un escenari tan determinant com altres quant a les relacions comercials i econòmiques d'Europa i en la lluita global per la sostenibilitat i el medi ambient.

És, per tant, un escenari sobre el qual des de fa anys actuen la Unió Europea i els estats que la componen.

Així, amb consciència d'estar impulsant la construcció d'un espai econòmic i estratègic que aportés estabilitat, pau i prosperitat, l'any 1995 naixia l'anomenat Procés de Barcelona. La capital de Catalunya acollí la I Conferència Ministerial Euromediterrània, coincidint amb la presidència espanyola de la Unió Europea. El desplegament d'acords d'associació entre la Unió Europea i tercers països de la ribera mediterrània va donar lloc a un partenariat euro-mediterrani de naturalesa multilateral i multisectorial.

En el pla parlamentari, el diàleg entre els representants del poder legislatiu es projectà en l'Assemblea Parlamentària Euromediterrània (valuós espai de diàleg, fins al moment més potencial que real), la creació de la qual, per cert, s'aprovà aquí mateix, a Nàpols, en la VI Conferència, l'any 2003.

Avui dia, els ambiciosos objectius d'estabilitat, pau i prosperitat de la Declaració de Barcelona del 1995 no han estat reeixits, però aquell procés continua viu. El 2005 intentà reimpulsar-se, novament amb Barcelona com a punt de trobada, acollint la primera cimera euromediterrània amb presència de caps d'Estat i de govern, i amb menor protagonisme, la V Conferència de presidents de parlaments euromediterranis.

El més significatiu, des del punt de vista regional, és que en aquell any 2005, en aquell punt d'inflexió del procés, des d'Europa comença a assumir-se la necessitat d'actuar amb coherència als nous temps, amb coherència a la pròpia realitat, atorgant major protagonisme a les institucions locals i regionals.

És a dir, començant a entendre que si el món ha esdevingut una xarxa, una gran xarxa de xarxes, si aquest és el paradigma estructural del món actual, cal que Europa actuï també com la múltiple xarxa interconnectada que de fet és.

El diàleg euromediterrani, el contacte, la connexió, s'ha de produir en tots els nivells institucionals possibles.

Aquesta nova perspectiva s'obre pas, per exemple, en la trobada a Luxemburg del VII Consell Euromediterrani de Ministres d'Assumptes Exteriors, on es va concloure que tenint en compte la necessitat d'apropar el partenariat als problemes de la ciutadania, i donada la creixent importància de les ciutats i regions dels països euromediterranis, els ministres recordaren que les autoritats locals i regionals havien d'involucrar-se més estretament en el Partenariat Euromediterrani per avaluar els reptes comuns i intercanviar experiències i bones pràctiques.

De manera més concreta s'expressà el Parlament Europeu en la Resolució del 27 d'octubre de 2005, sobre la revisió del procés de Barcelona. En assenyalar, per exemple, "que els projectes concrets de cooperació a petita escala entre ciutats, fossin bilaterals o en el marc de xarxes regionals o transregionals, en tota una sèrie de qüestions relacionades amb el desenvolupament urbà sostenible, poden produir resultats tangibles per a la ciutadania i millores immediates en la seva qualitat de vida".

És a dir, igual que en el procés europeu, el procés euromediterrani necessita desenvolupar-se des de la proximitat, tenir en compte les diferents necessitats, prioritats i urgències de cada territori.

És aquí on apareix la importància de la participació d'institucions d'àmbit legislatiu i executiu de nivell regional.

Al cap i a la fi, els poders legislatius de les regions expressem punts de vista, impulsem accions, defensem els interessos, som la veu de la ciutadania que representem. Som la veu propera de milions de persones. Una veu més àgil i més propera que la d'altres institucions superiors.

I tenim el nostre paper, tenim la nostra aportació a fer en el diàleg euromediterrani, en la construcció d'espais de trobada i connexió entre les múltiples realitats que componen l'Euromediterrània.

Sense renunciar a la nostra identitat, cerquem camins comuns per a avançar en el nou món del segle XXI. On abans s'havien aixecat fronteres, barreres, muralles, avui construïm camins de comunicació.

Les assemblees legislatives regionals de la Unió Europea hem construït una xarxa de diàleg consolidada, com és la CALRE. I a través d'ella participem en el diàleg euromediterrani. Però la xarxa legislativa regional ha de ser viva, cada Parlament som també un punt potencial de connexió.

Per això sumem al diàleg parlamentari contactes bilaterals i multilaterals, complementaris a la CALRE, complementaris als parlaments estatals, complementaris al Parlament Europeu i a l'Assemblea Parlamentària Euromediterrània.

Hi insisteixo: tot plegat suma, es complementa, actuant sempre sense perjudici competencial de nivells institucionals superiors, sense esdevenir mai obstacle, sense interferir en els seus objectius.

Correspon a cada parlament d'àmbit regional participar i fer que la xarxa de diàleg parlamentari esdevingui més viva i més extensa, més propera a les múltiples realitats.

Per a passar de l'abstracte al concret, permetin-me posar un exemple: les relacions de Catalunya amb el Marroc.

El 2004, el Parlament de Catalunya vam establir un principi de col·laboració amb la Cambra de Representants del Marroc. Vam obrir un marc de relacions, no pas per caprici, sinó per l'impuls de les realitats socials i econòmiques, les mateixes que els darrers anys han propiciat altres vincles entre institucions i entitats de Catalunya i el Marroc.

Realitats socials i econòmiques que configuren prioritats i necessitats urgents i concretes per a Catalunya. Necessitats i prioritats que demanen actuar amb agilitat i proximitat, sense menystenir ni substituir l'acció institucional de l'Estat espanyol, o de la Unió Europea.

Uns exemples dels interessos, urgències i prioritats diferenciades de Catalunya en relació amb el Marroc:

Segons dades recents, a tot l'Estat espanyol hi ha censades 576.344 persones nascudes al Marroc. D'elles, 189.719 es troben a Catalunya. És a dir, una de cada tres.

Una altra dada, les inversions de Catalunya al Marroc sumen el 65,4% de la inversió directa de l'Estat espanyol. I de les 1.500 empreses espanyoles instal·lades al Marroc, més de 450 són catalanes. Novament, una de cada tres.

És a dir, part de l'empresariat català, seguint els camins de la globalització, ha trobat en el Marroc una zona prioritària per a les seves inversions. De manera paral·lela, Catalunya acull en aquests moments una important massa de treballadores i treballadors originaris del Marroc, que han optat per la sempre difícil opció de deixar la terra de naixement tot cercant noves oportunitats, noves perspectives.

El que per a la Unió Europea o per a l'Estat espanyol és important, per a nosaltres pot ser prioritari.

Catalunya i el Marroc estem destinats a entendre'ns, a col·laborar plegats. Els interessos s'entrellacen. En conseqüència, també ho han de fer les nostres institucions, si volem ser útils a totes aquelles persones que representem.

Als parlaments ens correspon cercar espais de diàleg, de trobada entre les veus d'un i altre poble. Impulsar i facilitar la tasca dels governs.

És en aquest sentit que, des del Govern de la Generalitat de Catalunya, s'obren oficines de promoció exterior i d'intermediació laboral en origen. O que s'actui de manera preventiva, específica, sobre la situació dels menors que arriben a Catalunya, tot signant recentment un acord (en el marc del programa europeu AENEAS) entre ambdós governs per promoure la integració dels menors marroquins a Tànger que han realitzat o pretenen realitzar un progrés migratori sense les seves famílies.

Tampoc ha d'estranyar que cada dia siguin més freqüents les activitats i iniciatives d'entitats socials i empresarials catalanes al Marroc.

No són més que diferents realitats que conviuen, que sumen.

Hi insisteixo doncs: les relacions bilaterals i multilaterals que establim els parlaments d'àmbit regional amb parlaments de qualsevol nivell, de qualsevol part del món (en el cas del Parlament de Catalunya, en mantenim pràcticament a tots els continents) formen part d'una realitat creixent, una adaptació de les estructures institucionals a les noves realitats del nostre temps.

No es tracta de substituir altres nivells de diàleg, sinó complementar-los en favor de l'agilitat i la proximitat, en favor de la ciutadania els parlaments representem.

Ja siguin regionals, estatals o supraestatals, som representants de la ciutadania, dels pobles, som la seva veu, i hem de treballar plegats, col·laborar, participar activament en favor d'ella.

Des de les institucions de Catalunya, almenys, no renunciem a participar activament en la xarxa de xarxes del món actual, al temps que defensem la nostra identitat.

Per això sempre treballarem a favor de la creació d'espais de diàleg, de trobada i col·laboració amb altres territoris de l'Estat, de la Unió Europea, de l'Euromediterrània, amb altres territoris del món als quals ens uneixin reptes comuns.

Les nostres prioritats, les nostres urgències volen resposta, no pas falses fronteres que pretenguin recloure les realitats.

Moltes gràcies.